

**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 11 (13)
2025**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 11-son 2025 yil

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

11

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2025

MUNDARIJA

Жанназарова Г.К., Кодиржонов Ш., Миркомиллов Д. Инфраструктура экологии: мировой опыт и перспективы для Узбекистана.....	7
Бабаханова Д.Р. Цифровая трансформация промышленности: инновации, которые определяют будущее.....	15
Raxmatullaev A.X. Neft-gaz sanoati korxonalarining samaradorligini oshirishda investitsion faoliyatni takomillashtirish.....	18
Кадилова Д.Ш. Фосфогипс чиқиндисиди асосида олинадиган гипсли боғловчининг техник-иктисодий самарадорлик кўрсаткичлари.....	22
Исраилова Д.К. Иқтисодиётда аёллар бандлигини ташкил этишга назарий қарашлар...	24
Мирсаидова Ш.А. Зарубежный и отечественный опыт повышения эффективности строительных компаний.....	29
Солиева Г.А. Туризм и цифровые технологии.....	35
Қобилов Ш. Янги Ўзбекистоннинг “Яшил” тараққиёт йўли” — хавфсизлик ва фаровонлик омили.....	39
Boboyev A.Ch. Hududlarda agrosanoat majmuasini klaster asosida ishlab chiqarishini tashkil etish	46
Жураханов М.Э. Концептуальные основы устойчивого развития малого бизнеса и предпринимательства Узбекистана.....	50
Ismatov R.O. Sanoat korxonalarida innovatsion faoliyatni boshqarish tizimini samaradorligini oshirish.....	55
Шокирова Г.М. Суть и особенности управления цифровым маркетингом и его значимость для организации бизнес-процессов на промышленных предприятиях.....	60
Anafiyaev A.M. Makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda sanoat tarmog'i salohiyatining roli.....	65
Mirzayev S.A. O'zbekiston qurilish sanoatida strategik boshqaruv.....	69
Sattikulova G.A. To'qimachilik sanoatini rivojlantirishni hududiy xususiyatlari yuzasidan ilg'or xorij tajribasi.....	72
Ubaydullaev K. Qoraqalpog'iston Respublikasi qishloq xo'jaligida moddiy-texnika resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirish zahiralari.....	76
Quvondiqova G.S. “International experience: the interrelationship between industrial investments and economic growth”.....	80
Сапаров И.Ў. Европа иттифоқининг рақамли платформаларни тартибга солиш тажрибаси: Digital Markets Act (DMA) ва Digital Services Act (DSA).....	84
Saidaxmedov N.X. Raqamli texnologiyalar asosida yengil sanoat korxonalarida mehnat unumdorligini oshirish mexanizmlari.....	90
Pardayev T.N., Jo'rayev J.J., Usmonov Sh.E. Bojxona to'lovlaridan beriladigan imtiyozlarning samaradorligini oshirish yo'llari.....	94
Eraliev A.A. Efficient utilization of digitalization to enhance productivity in Uzbekistan's enterprises.....	99
Соҳибназаров А.А. Ўзбекистонда исломий молия тизимининг шаклланиши ва ривожланиш босқичлари: хронологик ёндашув.....	103
Karimova N.Y. Raqamli transformatsiya va mehnat unumdorligi o'sishining iqtisodiy rivojlanishga ta'siri: O'zbekiston misolida empirik tahlil.....	107
Usubjonov Z.V. Bank xizmatlari bozorini rivojlanishda marketing strategiyalaridan foydalanish.....	110
Jo'raboyev H.X. Analysis of economic and financial indicators of small business entities in the construction sector.....	113
Ziyodullaev S.M. Modern approaches to reducing liquidity risk in managing bank passive operations and harmonization with international standards.....	117
Хайдаров Х.У., Рахмонов Д.Р. Молиявий инқироз оқибатлари ва уларни олдини олиш чора-тадбирлари ахамияти.....	120

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 11-son 2025 yil

Achilov A.N. Aktuar uslublarning aktualligi.....	125
Berdiyarov B.T. O‘zbekiston tijorat banklari uchun sun’iy intellektga asoslangan kredit riski va likvidlikni boshqarish.....	127
Nishonboyev D.E. Directions for improving the business environment in Uzbekistan.....	132
Юлдашева Г. Основные направления повышения эффективности управления деятельности предприятий оптовой (розничной) торговли.....	136
Jumanazarova G. Investitsion siyosatni amalga oshirishda xorij tajribasi.....	138
Амбарцумян А.А. Некоторые проблемы внедрения возобновляемых источников в генерацию энергии.....	142
Yangiboyev U.A. Chakana savdo tarmoqlarini raqamlashtirish yo‘nalishlari	146
Холматов Б., Абдукаххорова З. Ижтимоий давлат моделлари	150
Mambetjanov Q.Q. Kambag‘allikni qisqartirishda inson kapitali omilidan samarali foydalanish yo‘nalishlari	154
Nigmatova D.Z., Amanov E.G’. Talant management tizimi – inson resurslarini boshqarishda innovatsion yondashuv sifatida	159
Xalmirzayev A.A., Shodiyeva N.H. Agroturizmni rivojlantirishning xalqaro tajribalari va undan O‘zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	162
Normurodov X.E., Abduxalilov S.A. O‘zbekiston iqtisodiyotining barqaror o‘shishida inson kapitalining ahamiyati	167
Мусаева Д.Д. Основные принципы и подходы к стратегическому управлению	172
Гайбуллаев Ф. Коррупциядан қарши мурасасиз муҳит яратиш борасида кенг қўламли ислохотлар стратегияси.....	175
Mirzayev B.S. Bank sektorida kredit xavflarini baholashning yangi usullari: PD–LGD–EAD integratsiyalashgan modeli.....	180
Ruzmanov Sh.U. Oziq-ovqat korxonalari mahsulotlari raqobatbardoshligini boshqarish samaradorligini baholash usullari.....	183
Xasanova X.F. Islomiy moliyalashtirishda buxgalteriya hisobi va audit tekshiruvlarini uyg‘unlashtirish.....	187
Baxtohunova D.N. Mijoz - bank uchun emas, bank- mijoz uchun. (Mijozning o‘rniga o‘zingiz o‘tiring...).....	191
Ikromov A.Sh. Yangi O‘zbekistonda oziq-ovqat korxonalarida mahsulot raqobatbardoshligini boshqarish amaliyotini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash xususiyatlari.....	195
Abdumo‘minov A.A. Sanoat korxonalari raqobatbardoshligiga ta’sir etuvchi omillar.....	200
Murtazayev I.B. Zarafshon mintaqasida agrar salohiyat va qayta ishlash infratuzilmasini rivojlantirishning oziq-ovqat xavfsizligiga ta’siri.....	207
Абдухамидова Ф.Б. Факторы, влияющие на намерение пользователей оформлять цифровые подписки.....	212
Juraev D.A. Sanoat korxonalari ishlab chiqarish samaradorligini oshirish.....	215
Захирова Г.М. Ўзбекистонда тиббий туризмни ривожлантириш масалалари.....	218
Tursunov M.B. Tadbirkorlik risklarining mohiyati, mazmuni va turlari.....	223
Danabekov A.S. Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirish - davlat siyosatining ustuvor masalasi sifatida.....	230
Кадырова И.В. Работы особенности регионального туристического кластера.....	233
Ro‘zimatova Sh.B. Xorazmda gastronomik turizmni rivojlantirish.....	237
Doniyev Sh.O’. Global iqtisodiy integratsiya sharoitida to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalar jalb qilish: mavjud imkoniyatlar hamda to‘siqlar.....	240
Давлетов Ж.М. Зарубежный опыт управления качеством пассажирских перевозок на железнодорожном транспорте.....	244
Aripov O.A. Sharqda buyuk mutafakkirlarning asarlarida «tadbirkorlik» tushunchasi mohiyatining yoritilishi.....	248
Turebekov A.A. Jahon bozor iqtisodiyotida ishlab chiqarish xarajatlarini tartibga solishning nazariy jihatlar.....	253

**YANGI O‘ZBEKISTONDA KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISH - DAVLAT
SIYOSATINING USTUVOR MASALASI SIFATIDA**

**СОКРАЩЕНИЕ БЕДНОСТИ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ – ПРИОРИТЕТНЫЙ
ВОПРОС ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ**

**POVERTY REDUCTION IN NEW UZBEKISTAN - A PRIORITY ISSUE OF STATE
POLICY**

Danabekov Azimbek Sametovich
NavDU tarix fakulteti 1-kurs magistranti

Annotatsiya

Ushbu maqolada Yangi O‘zbekiston sharoitida kambag‘allikni qisqartirish masalasi davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri sifatida tahlil qilinadi. Maqolada kambag‘allikni kamaytirish borasida amalga oshirilayotgan islohotlar, ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish, aholini bandlik bilan ta‘minlash, tadbirkorlikni rivojlantirish va inson kapitaliga sarmoya kiritish choralari yoritib beriladi.

Ka’lit so‘zlar: kambag‘allik, kam ta‘minlanganlik, ”Kambag‘allikdan farovonlik sari”, Harakatlar straregiyasi, Jahon banki, temir daftar, ayollar daftari, yoshlar daftari, Yagona ijtimoiy himoya registri .

В статье анализируется проблема сокращения бедности в условиях нового Узбекистана как одно из приоритетных направлений государственной политики. Освещаются реформы, реализуемые в целях сокращения бедности, совершенствования системы социальной защиты, обеспечения занятости населения, развития предпринимательства и инвестиций в человеческий капитал.

Ключевые слова: бедность, недоразвитость, «От бедности к процветанию», Стратегия действий, Всемирный банк, железная тетрадь, женская тетрадь, молодежная тетрадь, Единый регистр социальной защиты.

This article analyzes the issue of poverty reduction as one of the priority directions of state policy in the context of New Uzbekistan. The article highlights the reforms being implemented to reduce poverty, improve the social protection system, ensure employment, develop entrepreneurship, and invest in human capital.

Keywords: poverty, underdevelopment, "From Poverty to Prosperity", Action Strategy, World Bank, iron notebook, women's notebook, youth notebook, Unified Social Protection Register.

Respublikamizda 2017-yildan beri kam ta‘minlangan, kambag‘al, ijtimoiy himoyaga muhtoj fuqarolarni qo‘llab-quvvatlash maqsadida 20 dan ortiq Prezident farmon va qarorlari, 30 dan ortiq Vazirlar Mahkamasi qarorlari qabul qilindi [1]. Tarixiy tadqiqotlar shuni ko‘rsatdiki, O‘zbekistonda kambag‘allik mavzusi uzoq yillar davomida “yopiq mavzu” sifatida bo‘lib, uning o‘rniga “kam ta‘minlanganlik” tushunchasi ishlatilib kelingan.

O‘zbekistonda 2016 yildan keyin kambag‘allikni qisqartirish borasida tizimli islohotlar amalga oshirilmogda. Xususan, O‘zbekiston tarixida ilk marotaba 2020-yilning 24-yanvarida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy Majlisga Murojaatnomasida kambag‘allik masalasi ko‘tarilib, mazkur mavzu ijtimoiy-iqtisodiy siyosatining dolzarb masalalaridan biriga aylandi. Xususan, Prezident Sh.Mirziyoyev o‘z nutqida “Kambag‘allikni kamaytirish – bu aholida tadbirkorlik ruhini uyg‘otish, insonning ichki kuch-quvvati va salohiyatini to‘liq ro‘yobga chiqarish, yangi ish o‘rinlari yaratish bo‘yicha kompleks iqtisodiy va ijtimoiy siyosatni amalga oshirish, demakdir. Shuning uchun

Jahon banki, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Taraqqiyot dasturi va boshqa xalqaro tashkilotlar bilan birga Kambag‘allikni kamaytirish dasturini ishlab chiqishni taklif etaman. Bu borada xalqaro meyorlar asosida chuqur o‘rganishlar o‘tkazib, kambag‘allik tushunchasi, uni aniqlash mezonlari va baholash usullarini qamrab olgan yangi metodologiyani yaratish lozim” [2], - deb ta’kidladi. Shundan so‘ng, kambag‘allikni qisqartirishning aniq dastur va mexanizmlarini ishlab chiqish, xorijiy davlatlar tajribasini o‘rganish, kambag‘allik darajasini aniqlash maqsadida turli xalqaro tashkilotlar, xususan, BMT Taraqqiyot dasturi, Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki, nufuzli xorijiy ekspertlar ishtirokida milliy tizim yaratila boshlandi.

O‘zbekiston Prezidenti Sh.Mirziyoyev mamlakatda kambag‘allar soni 4-5 million nafari ekanligini ta’kidlab [3] kam ta’minlanganlik va kambag‘allikni qisqartirish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar paketi ishga tushirdi. Mamlakatda bevosita kambag‘allikni qisqartirish borasida xalqaro tashkilotlar (BMT Taraqqiyot dasturi, Shanxay hamkorlik tashkiloti, YUNISEF va boshqalar), moliyaviy institutlar (Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki) hamda ushbu yo‘nalishda ilg‘or tajribaga ega mamlakatlar ilmiy markazlari (Xitoy Kambag‘allikni qisqartirish xalqaro markazi) bilan mustahkam aloqalar o‘rnatildi [4].

O‘zbekiston – aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan milliy daromad ko‘rsatkichi bo‘yicha o‘rtacha daromadga ega mamlakatlaridan qatoridan joy oladi (yiliga kishi boshiga o‘rtacha 1533 AQSH dollari) [5]. O‘zbekiston uchun kambag‘allik chizig‘i – kuniga 3,2 dollardan kam pulga yashash degani, misol uchun besh kishidan iborat oilaning yalpi daromadi oyiga 480 dollardan kam bo‘lsa, bu oilani kambag‘al deb hisoblash mumkin [6]. 2018 yildan buyon Jahon banki va “Taraqqiyot strategiyasi” markazi hamkorlikda “O‘zbekiston fuqarolarini tinglab” deb nomlangan loyihani amalga oshirib kelmoqda. Mazkur loyiha doirasida Jahon bankining Qashshoqlik va tenglik bo‘yicha global amaliyot markazining eksperti Uilyam Zeyts rahbarligida “Ular qayerda yashaydilar? Markaziy Osiyoda tumanlar miqyosidagi qashshoqlik darajasi, o‘rtacha iste‘mol va aholining o‘rta sinfi ko‘rsatkichlari” nomli hisoboti tayyorlandi [7]. Ushbu hisobotda kam ta’minlangan va o‘rta sinf aholi yashaydigan tumanlarning xaritalari keltirilgan bo‘lib, unda eng tez rivojlanayotgan va aksincha orqada qolayotgan qoloq tumanlarni aniqlash imkoniyatlari ochib berilgan. Ushbu hisobotda foydalanilgan uslubning o‘ziga xos xususiyati shundaki, bu yerda xalqaro qashshoqlik chegarasidan (kuniga \$ 1,90) tashqari, shuningdek, mamlakatlarning rivojlanish xususiyatlari va bosqichlarini hisobga olgan holda daromadlar bo‘yicha boshqa qashshoqlik chegaralari qo‘llanilgan. Natijalar shuni ko‘rsatmoqdaki, O‘zbekistonning aksariyat hududlarida kambag‘allik darajasi kuniga 3,2 dollarni tashkil etgan holatda, Markaziy Osiyoning boshqa (Tojikiston, Qirg‘iziston) mamlakatlariga qaraganda nisbatan past [8]. 2018 yilda kuniga 3,2 dollarni tashkil etadigan kambag‘allik chegarasidan pastda bo‘lgan aholining ulushi 9,6 foizni, kuniga 5,5 dollarga teng bo‘lgan kambag‘allik darajasida esa 36,6 foizni tashkil etayotganini ko‘rsatmoqda. Jahon banki tomonidan qabul qilingan chegara (daromad darajasi o‘rtacha hisoblangan davlatlar uchun xarid qobiliyati pariteti jon boshiga bir kunda 3,2 AQSH dollarini tashkil etadi) asosida baholanganda, 2018 yilda O‘zbekistonda kambag‘allik darajasi 9,5 foizni tashkil etgan. Jahon banki pandemiya boshlangandan so‘ng O‘zbekistondagi kambag‘allik darajasi pandemiyadan avvalgi 7,4 foizdan 8,7–10 foizga ko‘tarilganini taxmin qildi. Bu esa kambag‘allar soni mamlakatda 0,45–0,88 millionga ko‘payganini anglatadi [9]. O‘zbekistonning salkam 16 foiz aholisi nochorlikda kun kechirib, ularning 75 foizi qishloq joylarga to‘g‘ri keladi. Mamlakat oldida turgan muammolardan biri ishga joylashtirish imkoniyatining yetarli emasligi bilan bog‘liq bo‘lib, qishloq va shahar tumanlari orasida farq kattaligicha qolmoqda. Ishsizlikning yuqoriligi, oylik maoshlarning pastligi aholining Rossiya, Qozog‘iston, Turkiya va Janubiy Koreyaga mehnat migratsiyasiga olib kelmoqda [10].

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 27 martdagi “Iqtisodiyotni rivojlantirish va kambag‘allikni qisqartirishga oid davlat siyosatini tubdan yangilash chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni [11] qabul qilinib, kambag‘allikni qisqartirishga qaratilgan chora-tadbirlar ishlab chiqish va amalga oshirish bo‘yicha mexanizmlar belgilab berildi. Dunyoda kambag‘allikni qisqartirish bo‘yicha qator mamlakatlarning tajribalari mavjud bo‘lib, O‘zbekistonda “Mahallabay” ish tizimining tashkil etilganligi bu aslida kambag‘allikni qisqartirishning nostandart usullaridan biri sanalib, mazkur masalaga o‘ziga xos tarzda yondashilmoqda. 2022 yildan respublika miqyosida 9

ming 309 nafar hokim yordamchisi ish boshladi. Ular mahallalarda kambag‘allikni qisqartirish va tadbirkorlikni rivojlantirishga mas’ul bo‘ldi [12]. 2021 yilda aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlari haqida barcha ma’lumotlar kiritilgan va ularga elektron shaklda ijtimoiy xizmat ko‘rsatish imkonini yaratuvchi “Ijtimoiy himoya yagona reyestri” shakllantirildi [13]. Yil davomida kambag‘al va ishsiz aholini ish bilan ta’minlash va kasb-hunarga o‘qitish yuzasidan mehnat bozorida talab yuqori bo‘lgan 30 ga yaqin kasbga o‘qitish orqali ularning doimiy bandligini ta’minlash maqsadida band bo‘lmagan jami 70 ming fuqaroni qamrab olish quvvatiga ega 68 ta muassasa, 15 ta “Ishga marhamat” monomarkazi, 53 ta kasb-hunarga o‘qitish markazi tashkil etildi. 11 ta nodavlat ta’lim muassasalarida yiliga 800 nafar band bo‘lmagan fuqaroni mehnat bozorida talab yuqori bo‘lgan 21 turdagi kasblarga o‘qitish yo‘lga qo‘yildi [14].

O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirish bo‘yicha o‘ziga xos tajriba to‘plandi, “temir daftar”, “ayollar daftari”, “yoshlar daftari”, “mahallabay” va “xonadonbay” ishlash usullari joriy etilib, muammoga oid mavhum ko‘rsatkichlar emas, balki yordam va ko‘makka muhtoj har bir oila va fuqaroning muammolarini o‘z joyida aniq o‘rganib, o‘z vaqtida va samarali hal qilish mexanizmi yaratildi [15]. Bu borada amalga oshirilayotgan ishlar samarasida mazkur yo‘nalishda islohotlar bosqichma-bosqich rivojlanib bordi. Xususan, O‘zbekiston Prezidenti Sh.Mirziyoyev 2020 yil 23 sentyabrda BMT Bosh Assambleyasining 75-sessiyasidagi nutqida “qashshoqlikni tugatish va kambag‘allikka qarshi kurashishni Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasi navbatdagi sessiyasining asosiy mavzularidan biri sifatida belgilash hamda ushbu masalalarga bag‘ishlangan global sammitni o‘tkazishni” [16], 2021 yil 21 sentyabrda BMT Bosh Assambleyasining 76-sessiyasidagi nutqida “Asosiy maqsadimiz – 2030 yilga borib aholi jon boshiga to‘g‘ri keladigan daromadlar miqdori bo‘yicha “daromadi o‘rtachadan yuqori bo‘lgan davlatlar” qatoriga kirishdir. Bu rejamiz Birlashgan Millatlar Tashkilotining 2030 yilgacha bo‘lgan Barqaror rivojlanish maqsadlari ruhiga uyg‘un ekanini ta’kidlash lozim. Shu ma’noda, pandemiyadan keyingi davrda jahon iqtisodiyotini qayta tiklash muammolarini o‘rganish, kambag‘allikni qisqartirish bo‘yicha ilg‘or tajribalarni hayotga tadbiiq etishga bag‘ishlangan Xalqaro konferensiyani Toshkentda o‘tkazishni taklif etamiz” [17], deb ta’kidladi. 2022-yil 1-yanvardan boshlab butun respublika bo‘ylab barcha mahallalarda tuman (shahar) hokimining “Mahallada tadbirkorlikni rivojlantirish, aholi bandligini ta’minlash va kambag‘allikni qisqartirish masalalari bo‘yicha hokim yordamchisi” lavozimi joriy etildi. Ushbu lavozimga iqtisodiy va investitsiya komplekslariga kiruvchi barcha respublika idoralari, ularning hududiy bo‘linmalarida bo‘lim boshlig‘idan past bo‘lmagan lavozimda ishlovchi rahbar xodimlar, shuningdek, mahalliy hokimliklarning rahbar xodimlari tayinlandi. Prezident ularni mahalladagi “Prezident vakillari” deb nomlab, hududiy rahbarlarni ularni ishiga halaqit bermasligi, yig‘ilishlarga jalb qilmasligini qat’iy belgilab qo‘ydi. Hokim yordamchilarining moddiy ta’minotini yaxshilash maqsadida ularga avvalgi ish joyidagidan kam bo‘lmagan miqdorda oylik maosh berilishi, ish samaradorligiga ko‘ra qo‘shimcha rag‘batlantirilishi belgilandi. Yangi tizimning to‘g‘ri ishlashini ta’minlash hamda hokim yordamchilariga bevosita ko‘mak berish maqsadida har bir tuman shaharga respublika vazirlik va idoralari hamda tijorat banklaridan 1-3 tadan respublika vakillari bir yil muddatga doimiy ravishda asosiy ishidan ajralgan holda xizmat safariga yuborildi. Hokim yordamchilariga qo‘liga katta miqdorda moliyaviy resurslar (imtiyozli kreditlar, subsidiyalar) berildi. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi ma’lumotlariga ko‘ra, 2020-2021 yillarda davlat budjeti hisobidan nafaqa oladigan oilalar soni 2 barobar oshib, ularning ulushi qariyb 15 foizga yetdi. Kambag‘allik darajasini belgilashda yangi mezon – eng kam iste’mol xarajati miqdori joriy etildi [18], ushbu ko‘rsatkich 1 oyga 669 ming so‘m (2025 yil) etib belgilandi.

Yurtimizda aholining muayyan qatlami o‘rtasida kambag‘allik mavjudligi birinchi marta e’lon qilingan kundan boshlab uni qisqartirish bo‘yicha keng qamrovli ishlar amalga oshirilmoqda. Barcha tuman va shaharlarda ehtiyojmand oilalar, ayollar va yoshlar bilan manzilli ishlash bo‘yicha mutlaqo yangi tizim — “Temir daftar”, “Yoshlar daftari” va “Ayollar daftari” joriy etildi. Shunga muvofiq temir daftarga quyidagi toifadagi oilalar kiritildi: oilaning mehnatga layoqatsiz nogironlari va surunkali kasallikka chalinganlar; yakka-yolg‘iz keksalar, bevalar va o‘zgalar qaramog‘iga

muhtojlar; 5 va undan ortiq farzandi bor oilalar; karantin choralari natijasida daromad manbasini yo‘qotganlar; haqiqatda ehtiyojmandlar, nochor va moddiy ko‘makka muhtojlar.

Rasmiy statistik ma’lumotlarga ko‘ra, Jahon banki metodologiyasi bo‘yicha hisoblangan kambag‘allik darajasi 2016 yildagi 27,5 foizdan 2019 yilda 11 foizgacha pasaygan va pandemiya ta’sirida 2020 yil 11,3 foizga ko‘paygan [19]. Xulosa qilib aytganda, mamlakatimizda barcha sohalarida bo‘lgani kabi kambag‘allikni qisqartirish yo‘nalishida ham yaqin kelajak uchun ulkan rejalar qo‘yilgan. “O‘zbekiston-2030” strategiyasida respublika hududida 2026-yilga qadar kambag‘allikni 2022-yilga nisbatan 2 barobarga, 2030-yilgacha esa keskin qisqartirish, kambag‘allikka tushish xavfi mavjud 4,5 million aholi daromadini oshirish, iqtisodiyot hajmini 2 barobar oshirish va “daromadi o‘rtachadan yuqori bo‘lgan davlatlar” qatoriga kirish, yalpi ichki mahsulot hajmini 160 milliard dollarga va aholi jon boshiga daromadlarni 4 ming dollarga yetkazish kabi ulkan marralarga erishish maqsad qilib olindi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Abduraxmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti: nazariya va amaliyot. Darslik, -T.: Fan nashriyoti, 2019 y. -595 b.
2. Abulqosimov H. Ijtimoiy himoya // Jamiyat va boshqaruv, - Toshkent, 2004. №3. -B. 27.
3. Abulqosimov H. Ish bilan bandlik muammosi // Jamiyat va boshqaruv, - Toshkent, 2001. №1. -B. 28.
4. Aslonov M. Biznes boshlash uchun 202 loyiha [Matn]. -T.: “Renessans press”, 2021 y., -760 b.
5. Davlatov S. Boy va kambag‘al odamlarning fikrlash strategiyasi. Bishkek, 2019 y. -308 b.

УДК:332.1

РАБОТЫ ОСОБЕННОСТИ РЕГИОНАЛЬНОГО ТУРИСТИЧЕСКОГО КЛАСТЕРА

MINTAQAVIY TURIZM KLASSTERINING ISH XUSUSIYATLARI

WORK FEATURES OF THE REGIONAL TOURISM CLUSTER

Кадырова Ирина Владимировна Начальник Глобального Образования
Международный университет туризма и культурного наследия Шелковый путь

Аннотация

В статье рассматриваются особенности формирования и развития региональных туристических кластеров, их влияние на экономическое развитие территорий, улучшение туристической инфраструктуры и занятость населения. Анализируются вопросы интеграции, инновационных подходов и принципов устойчивого развития в рамках туристических кластеров.

Ключевые слова: региональный туризм, туристический кластер, территориальное развитие, устойчивый туризм, инновации, местная экономика.

Maqolada regional turistik klasterlarni shakllantirish va rivojlantirishning xususiyatlari, ular orqali hududiy iqtisodiy rivojlanishni rag‘batlantirish, turizm infratuzilmasini optimallashtirish va mahalliy aholining bandligini oshirish imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, klasterlarning integratsiyalashuvi, innovatsion yondashuvlar va barqaror rivojlanish tamoyillari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: regional turizm, turistik klaster, hududiy rivojlanish, barqaror turizm, innovatsiya, mahalliy iqtisodiyot.

The article examines the formation and development features of regional tourism clusters, their impact on territorial economic growth, improvement of tourism infrastructure, and local employment